

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2020

Nr 74

Nr 74

LANDSKAPSLAG

om ändring av landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården

Föredragen för Republikens President den 30 december 2015

Utfärdad i Mariehamn den 25 augusti 2020

I enlighet med lagtingets beslut¹

upphävs 14 § landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapslag för socialvården, sådan den lyder i landskapslagen 2007/69,

ändras 5 § 1 mom. 3 punkten, 9 § och 32 § 2 mom., av dessa lagrum 5 § 1 mom. 3 punkten och 9 § sådana de lyder i landskapslagen 1998/26, samt

fogas till lagens 7 § ett nytt 2 mom., till lagens 12 § ett nytt 4 mom., till lagens 13 § ett nytt 5 mom. och till lagen nya 14b-i §§, av dessa lagrum 12 § sådan den lyder i landskapslagen 2012/85 och 13 § sådan den lyder i landskapslagen 1998/26, som följer:

5 §

Socialvårdsplanens innehåll

Socialvårdsplanen ska innehålla:

3) de landskapsandelar som ska erläggas för socialvården, basbelopp enligt åldersgrupp per invånare, de kalkylerade nettodriftskostnaderna för den samordnade socialtjänsten samt en uppskattning av det sammanlagda beloppet av driftskostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar,

7 §

Mottagare av landskapsandel

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. betalas årligen en särskild landskapsandel för en samordnad socialtjänst enligt 14h § till den kommunala myndighet som avses i 3 § 4 mom. i landskapslagen (2016:2) om en kommunalt samordnad socialtjänst.

9 §

Basbelopp enligt åldersgrupp

Basbeloppet per kommuninvånare fastställs för socialvården för följande åldersgrupper:

0-6 år
65-74 år
75-84 år
85 år och äldre.

12 §

Beviljande och utbetalning av landskapsandelar

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. beviljas och utbetalas den särskilda landskapsandelen för en samordnad socialtjänst enligt 14h § till den kommunala myndighet som avses i 3 § 4 mom. i landskapslagen om en kommunalt samordnad socialtjänst.

13 §

Bibehållande av kostnadsfördelning

Den justering av beloppen av landskapsandelarna som ska göras enligt 3 mom. ska även beaktas vid fastställandet av de kalkylerade nettodriftskostnaderna för en samordnad socialtjänst verksamhetsåret efter att kostnadsfördelningsutredningarna har slutförts.

14b §

Fastställande av en särskild landskapsandel för en samordnad socialtjänst

Utöver den landskapsandel som avses i 10 § fastställs årligen i socialvårdsplanen en särskild landskapsandel för en samordnad soci-

¹ LF nr 25/2014-2015

SMU bet. nr 14/2014-2015

altjänst. För att kunna fastställa denna särskilda landskapsandel, som den kommunala myndighet som ska handha skötseln av den samordnade socialtjänsten ska erhålla, måste en särskild landskapsandel per kommun först beräknas.

14c §

De särskilda landskapsandelarnas beräkningsgrund

Den särskilda landskapsandelen beräknas med utgångspunkt från de kalkylerade nettodriftskostnaderna för den samordnade socialtjänsten. De kalkylerade nettodriftskostnaderna fastställs på basen av föregående fastställelseårs kalkylerade nettodriftskostnader justerat med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av de landskapsandelsuppgifter som kan hänföras till den samordnade socialtjänsten.

De kalkylerade nettodriftskostnaderna fördelas mellan kommunerna i två steg. Först fördelas de kalkylerade nettodriftskostnaderna till 50 procent enligt kommunens invånarantal och till 50 procent enligt kommunens skattekraft (*solidarisk fördelning*). Hälften av det belopp som erhålls vid den solidariska fördelningen för kommunen utgör kommunens solidariska fördelningsgrund (*solidariskt belopp*). Den andra hälften av det belopp som erhålls vid den solidariska fördelningen för kommunen viktas därefter med ett vägt medelvärde för kommunens fyra koefficienter enligt 14d-g §§ (*nyckelbelopp*).

Kommunens skattekraft beräknas utgående från den senast slutförda förvärvsinkomst- och samfundsbeskattningen. I fråga om kommunens invånarantal ska bestämmelserna i 32 § iakttas.

14d §

Arbetslöshetskoefficient

Kommunens arbetslöshetskoefficient erhålls genom att andelen öppet arbetslösa av arbetskraften i kommunen divideras med motsvarande andel för hela Åland.

När koefficienten beräknas används uppgifter från Ålands statistik- och utredningsbyrå över andelen öppet arbetslösa av arbetskraften under året före det år som har föregått verksamhetsåret.

14e §

Barnskyddskoefficient

Kommunens barnskyddskoefficient erhålls genom att antalet barn som en klientrelation

har inletts för i kommunen divideras med kommunens invånarantal och den erhållna kvoten divideras med motsvarande kvot för hela Åland.

När koefficienten beräknas används uppgifter från Ålands statistik- och utredningsbyrå över antalet barn som en klientrelation har inletts för under året före det år som har föregått verksamhetsåret.

14f §

Handikappkoefficient

Kommunens handikappskoefficient erhålls genom att det totala antalet personer i kommunen som får handikappbidrag för personer under 16 år eller för personer över 16 år eller vårdbidrag för pensionstagare enligt 7-9 §§ i lagen om handikappförmåner (FFS 570/2007) divideras med kommunens invånarantal och den erhållna kvoten divideras med motsvarande kvot för hela Åland.

När antalet personer som får handikappbidrag eller vårdbidrag enligt 1 mom. bestäms beaktas inte personer som har fått kostersättning enligt lagen om handikappförmåner. Vid beräkningen av handikappkoefficienten används Folkpensionsanstaltens uppgifter för året före det år som har föregått verksamhetsåret.

14g §

Utkomststödscoefficient

Kommunens utkomststödscoefficient erhålls genom att antalet hushåll i kommunen som har fått utkomststöd divideras med kommunens totala antal hushåll och den erhållna kvoten divideras med motsvarande kvot för hela Åland.

När koefficienten beräknas används uppgifter från Ålands statistik- och utredningsbyrå över antalet hushåll som har fått utkomststöd och antalet hushåll under året före det år som har föregått verksamhetsåret.

14h §

Särskild landskapsandel för en samordnad socialtjänst

Den särskilda landskapsandelen för en samordnad socialtjänst per kommun erhålls genom att summan av kommunens solidariska belopp och kommunens nyckelbelopp multipliceras med de landskapsandelsprocenter som bestäms enligt kommunens bosättningsstrukturgrupp eller kommuntyp.

De särskilda landsskapsandelar som beräknats för respektive kommun enligt 1 mom. slås sedan samman, varpå beloppet för den särskilda landskapsandelen för en samordnad socialtjänst erhålls.

14i §

Landskapsandelsskalan

Landskapsandelsprocenterna enligt de bösättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen om bösättningsstrukturgrupper samt kommuntypen ytterskärgård är följande:

Bösättningsstrukturgrupp/Kommuntyp	Procent
Ytterskärgård	53,50
1	49,50
2	46,50
3	41,50
4	36,50
5	31,50
6	26,50
7	21,50
8	18,50

Med ytterskärgård avses kommunerna Brändö, Kumlinge, Kökar och Sottunga.

32 §

Kommuninvånare

Vid uträkningen av den landskapsandel för kommunen som avses i 10 och 14b §§ anses invånarantalet vid ingången av året före verksamhetsåret vara kommunens invånarantal.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2020 och tillämpas första gången på de landskapsandelar som fastställs för verksamhetsåret året efter det att denna lag har trätt i kraft. Bestämmelserna om basbelopp enligt åldersgrupp i 9 § och kommuninvånare i 32 § 2 mom., sådana de lyder när denna lag träder i kraft, ska dock tillämpas på de landskapsandelar som utbetalas för verksamhetsåret det år som denna lag träder i kraft.

Med avvikelse från bestämmelserna i 14c § beräknas den särskilda landskapsandelen för verksamhetsåret året efter det att denna lag har trätt i kraft med utgångspunkt från nettodriftskostnaderna för året två år innan den-

na lag träder i kraft för den verksamhet som omfattas av den samordnade socialtjänsten. Nettodriftskostnaderna justeras därefter med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen för åren två år innan denna lag har trätt i kraft till och med det år som denna lag träder i kraft. Vid beräkningen av den särskilda landskapsandelen för verksamhetsåret året efter det att denna lag har trätt i kraft höjs nettodriftskostnaderna utöver prisindexet temporärt med ytterligare fem procent. Denna temporära höjning ska inte beaktas i beräkningsunderlaget för den särskilda landskapsandelen från och med det andra verksamhetsåret året efter det att denna lag har trätt i kraft.

Vid den kostnadsfördelningsutredning som genomförs första gången efter det att denna lag har trätt i kraft, och vars effekter enligt 13 § 5 mom. ska beaktas vid fastställandet av de kalkylerade nettodriftskostnaderna för en samordnad socialtjänst verksamhetsåret efter att utredningen har slutförts, ska till den del utredningen gäller de kalkylerade nettodriftskostnaderna för en samordnad socialtjänst göras utgående från hur kostnadsfördelningen var året fyra år innan denna lag har trätt i kraft.

För att utjämna utfallet av kommunernas finansiering av den samordnade socialtjänsten fastställer landskapsregeringen ett övergångssystem för kommunerna under åren året efter att denna lag har trätt i kraft till och med tredje året efter det att denna lag har trätt i kraft.

Övergångssystemet fastställs med utgångspunkt ifrån en provberäkning av hur finansieringen av den samordnade socialtjänsten skulle komma att utfalla under åren tre år innan denna lag har trätt i kraft till och med året innan denna lag har trätt i kraft enligt de bestämmelser som ingår i denna lag och hur utfallet skulle ha varit under samma tidsperiod om de landskapsandelsbestämmelser som var gällande fram till dess att denna lag trädde i kraft hade fortsatt att gälla. Som grund för jämförelsen mellan den nya och den gamla finansieringen används ett genomsnitt för de tre provräkningsåren.

Mariehamn den 25 augusti 2020

VERONICA THÖRNROOS
lantråd

Torbjörn Eliasson
föredragande minister

